Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	11C/54/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6623203015
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Červenková
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2024:6623203015.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., zastúpeného Mgr. Ivanom Bugrim, advokátom so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 23, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o zaplatenie 7.329,25 € s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 7.329,25 €, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, do 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 08.08.2023 sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 7.329,25 € a náhrady trov konania z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku výkonu služby hasiča v rozsahu priemerného týždenného služobného času presahujúceho limit stanovený v článku 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica 2003/88/ES“) v spornom období od 01. júla 2020 do 31. mája 2023, a to z dôvodu nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky. Ide teda o o prípad uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi ako jednotlivcovi porušením únijného práva žalovaným – Slovenskou republikou, ako členským štátom Európskej únie.
Žalobu žalobca skutkovo odôvodnil tým, že od 02.06.1995 je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom štátnu službu vykonáva v služobnom pomere podľa zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“) aktuálne v hodnosti major, vo funkcii veliteľ čaty, na hasičskej stanici v Lučenci.
V žalovanom období od júla 2020 do mája 2023 odpracoval spolu 1770,88 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej služobnej pohotovosti), ktoré neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času a jeho priemerný týždenný pracovný čas v tomto období predstavoval 49,79 hodín týždenne. V období od júla 2020 do mája 2023 pracoval na zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti (od 01.01.2022 na zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín určenej služobnej pohotovosti), počas ktorej bol stále fyzicky prítomný na hasičskej stanici a pripravený na prípadný výjazd.
Žalobca podrobne argumentoval, že smernica 2003/88/ES bola nesprávne prebratá do zákona č. 315/2001 Z. z., v dôsledku čoho sa služobná pohotovosť hasičov nezapočítava do ich služobného času. Za nesprávne prebratie smernice podľa neho zodpovedá žalovaný, v dôsledku čoho mu vznikla škoda v podobe nemajetkovej ujmy, pretože boli splnené predpoklady zodpovednosti žalovaného za

škodu stanovené judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, ktorými sú: (1) porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, (2) porušenie práva únie je dostatočne závažné a (3) medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Z dôvodu absencie právnej úpravy ohľadne nároku na náhradu škody za porušenie práva únie je potrebné analogicky aplikovať ustanovenia § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňujú náhradu ujmy v peniazoch za porušenie práva na ochranu zdravia, ako aj za zásah do súkromia a rodinného života.
Výšku nemajetkovej ujmy žalobca vyčíslil analogicky podľa § 122 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ako rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. (15 % alebo 30 % peňažnej náhrady z hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnou náhradou podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. (50 % hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) v súčine s počtom odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % mínus 15 %) a v prípade určenej služobnej pohotovosti odpracovanej v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % mínus 30 %). Vyššie uvedený spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy vychádzajúci z ustanovenia § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 351/2001 Z. z., ktorý upravuje odmenu za nariadenú služobnú pohotovosť vykonávanú v mieste štátnej služby považoval žalobca z hľadiska analógie za najbližšie k uplatnenému nároku, pretože hodiny služobnej pohotovosti nezapočítané do služobného času možno analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času. Nemajetkovú ujmu za príslušný kalendárny mesiac tak žalobca určil ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v daný kalendárny mesiac a 35 % alebo 20 % z príslušnej časti služobného platu za každú odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti v závislosti od toho, či hodiny služobnej pohotovosti boli odpracované počas bežného služobného dňa (50 % mínus 15 %, čo predstavuje 35 %) alebo v deň služobného pokoja (50 % mínus 30 % , čo predstavuje 20 %).
Matematicky tabuľkovou formou žalobca nemajetkovú ujmu konkrétne vyčíslil za obdobie od júla 2020 do decembra 2020 v sume 1.091,81 Eur, za obdobie od januára 2021 do decembra 2021 v sume 2.523,13 Eur, za obdobie od januára 2022 do decembra 2022 v sume 2.534,37 Eur a za obdobie od januára 2023 do máj 2023 v sume 1.179,95 Eur. Na základe uvedeného výpočtu sa domáhal nemajetkovej ujmy v peniazoch v celkovej sume 7.329,25 Eur.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 18.10.2023, v ktorom vyjadril svoj nesúhlas s podanou žalobou žalobcu a mal za to, že žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť smernice 2003/88ES a táto smernica sa nevzťahuje na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, preto jej ustanovenia nemohli byť žalovaným porušené tak, ako tvrdí žalobca, a teda mu nemohla ani vzniknúť žiadna škoda. Činnosť hasičov je možné podľa žalovaného subsumovať pod pojem osobitných činností služieb civilnej ochrany. Je toho názoru, že smernica 2003/88/ES bola do právneho poriadku prebratá správne a žalobca neosvedčil vznik nároku na náhradu škody, ani nepreukázal zásah do súkromného a rodinného života, pričom vzhľadom na výpočet nemajetkovej ujmy ide v podstate o mzdový nárok.
Žalovaný tiež namietal, že nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní a správne mal žalobca žalovať svojho zamestnávateľa, nie štát a zároveň vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti súdu a navrhol postúpenie sporu na Okresný súd Bratislava I. podľa sídla ústredného orgánu štátnej správy zodpovedného za transpozíciu a aplikáciu smernice 2003/88/ES (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky).
V rámci svojej procesnej obrany žalovaný poukázal na kolektívne zmluvy a výhody z nich pre hasičov plynúce, tiež na to, že žalobca vedel o podmienkach výkonu služby, bol s nimi riadne oboznámený a nenamietal ich, ani spôsob výpočtu priemerného týždenného pracovného času. Upozornil súd na skutočnosť, že pokiaľ nie je žalobca odvolaný na zásah, môže aj počas pohotovosti odpočívať, na čo má vytvorené podmienky a aj napriek neaktívne strávenej služobnej pohotovosti mu zamestnávateľ vypláca dohodnutú odmenu. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal výšku uplatneného nároku, vznik závažnej ujmy a uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy nie je podľa neho primeraná. Zároveň vzniesol námietku premlčania, keď mal za to, že žalobca si svoj nárok uplatnil po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.
Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

3. Žalobca v replike zo dňa 17.11.2023 zotrval na podanej žalobe a jej zdôvodnení a s argumentáciou žalovaného nesúhlasil.
Vo vzťahu k pôsobnosti smernice uviedol, že smernica 2003/88/ES sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na hasičov, čo vyplýva z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú poukázal, a teda práca hasiča nie je vyňatá z pôsobenia smernice 2003/88/ES, ako to nesprávne prezentoval žalovaný. Mal za to, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný ako subjekt zodpovedný za správne prebratie smernice do právneho poriadku, čo tiež vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a zotrval aj na svojom názore o tom, že smernica 2003/88/ES nebola prebratá správne a výpočet priemerného týždenného služobného času hasiča nezodpovedá realite, pretože nevychádza z presného výkonu služby konkrétneho hasiča, ani z dôkazov o počte hodín služobnej pohotovosti priložených k žalobe. Z tohto dôvodu má za to, že boli v jeho prípade splnené predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú porušením práva únie a ním uplatnená nemajetková ujma je primeraná a odôvodnená. Zdôraznil, že podstatou jeho žaloby nie je to, či je za výkon služobnej pohotovosti odmeňovaný neprimerane nízkou odmenou, ale sa domáha náhrady škody za sústavné porušovanie jeho osobnostných práv vymedzených v žalobe, vzniknutej porušením článku 2ods.1 a článku 6 písm.b) smernice 2003/88/ES, teda prekračovaním maximálneho týždenného pracovného času v dôsledku nezapočítavania odpracovaných hodín služobnej pohotovosti do pracovného času.
Považuje tiež za irelevantné, či pracovná pohotovosť zahŕňa aj určité neaktívne obdobia, pretože rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ je v zmysle smernice 93/104 skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii.
Námietku žalovaného týkajúcu sa miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu považoval rovnako za nedôvodnú, pretože ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody (t.j. porušenie práva na 48 hodinový pracovný čas podľa smernice 2003/88/ES), došlo v územnom obvode Okresného súdu Lučenec.
Na základe uvedeného navrhol, aby súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

4. Žalovaný v duplike zo dňa 02.01.2024 zotrval na svojej právnej argumentácii o tom, žalobca spôsobom výpočtu nemajetkovej ujmy žiada v podstate náhradu škody vo forme doplatku (mzdový nárok) a nie nemajetkovú ujmu, teda neodvodzuje svoj nárok od porušenia smernice 2003/88/ES, ale od nedostatočného ohodnotenia služobnej pohotovosti, má za to že nemajetková ujma mohla žalobcovi vzniknúť až konkrétnym porušením smernice 2003/88/ES a len v rozsahu tohto porušenia, teda nie za všetky hodiny služobnej pohotovosti, ale len za tie, ktoré prekračujú 48 hodinový týždenný pracovný čas. Uplatnená nemajetková ujma je podľa žalovaného neprimeraná a žalobca nepreukázal konkrétny zásah do súkromného a rodinného života, resp. zásah do medziľudských vzťahov, či zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v miere, ktorá by odôvodňovala výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy.
Žalovaný zotrval aj na vznesenej námietke premlčania a žiadal aby súd, v prípade že sa nestotožní s jeho námietkami, žalobu zamietol.

5. Súd prejednal spor na pojednávaní dňa 14.02.2024 v prítomnosti žalobcu, jeho právneho zástupcu a povereného zástupcu žalovaného, ktorí boli na pojednávanie riadne a včas predvolaní. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na podanej žalobe v celom jej rozsahu a odkázal na svoju rozsiahlu právnu argumentáciu uvedenú v žalobe a replike, ktoré boli doručené súdu. Žalovaný žiadal z dôvodov, ktoré podrobne uviedol vo svojom vyjadrení sa k žalobe a duplike zamietnuť.
Žalobca, ktorého súd vypočul na pojednávaní ako stranu sporu, vo svojej výpovedi v podstate potvrdil skutkové dôvody žaloby. Uviedol, že patrí medzi starších príslušníkov zboru, v súčasnosti pracuje ako veliteľ čaty na okresnom riaditeľstve hasičského záchranného zboru a má záujem o to, aby sa tento spor doriešil vo vzťahu k mladším kolegom, pretože má to vplyv na ich rodiny a fungovanie týchto rodín. Má záujem na tom, aby mladší príslušníci už nemuseli mať také problémy ako má on, aby sa to už konečne doriešilo. U neho konkrétne preto, že ten čas, ktorý trávil v práci, by inak mohol stráviť so svojou rodinou, no tento čas mu už nikto nevráti, pretože sa nedá vrátiť späť, chlapci mu narástli. Je tiež aj prostredník medzi hasičom a psychológom, a teda vidí koľko času trávi každý hasič v práci a ako to dopadá na chod rodiny aj po psychickej stránke. 70 až 80% príslušníkov hasičského zboru sa rozvádza, čo je podľa žalobcu dohľadateľné aj zo štatistík na internete.

Žalobca ďalej uviedol, že čas strávený v práci sa prejavuje aj vo vzťahu k rodinným príslušníkom a deťom. Má dve deti, dvoch chlapcov, ktorí sú športovci a tým ako pracuje nemohol jednak ísť na ich športové podujatia, niekedy ani na dovolenky, ovplyvňuje to rodinu.
Myslí si, že určitým spôsobom má práca dopad aj na jeho vzťah s manželkou. Manželka je vášnivou chovateľkou psov. Keď potrebuje a žiada, aby s ňou išiel na výstavu psov alebo jej v niečom pomohol, nie je to schopný pre prácu vždy urobiť. Starostlivosť o chod domácnosti a deti zabezpečuje manželka. Keďže je veliteľ čaty, práca 24hodinovou službou mu nekončí, ale má aj ďalšiu prácu, čo doznieva aj keď príde domov, a vtedy sa teda nedokáže a nevie venovať svojim chlapcom, čiže manželka ho musí zastúpiť. Predovšetkým všetko ohľadne rodiny rieši manželka z toho dôvodu, že veľa času trávil najmä v práci. Keby mal viac voľného času, strávil by ho s rodinou, s deťmi, s manželkou. Ten čas, ktorý trávi s nimi je nenahraditeľný. Mrzí ho, že sa im nedokáže toľko venovať, ako by chcel. Vo vzťahu k záľubám má dopad táto pracovná vyťaženosť aj na jeho voľný čas. Venuje sa fitnesu, bojovým športom, no časovo mu to nevydáva, venovať sa záľubám toľko, koľko by chcel.
Žalobca poukázal na to, že u každého staršieho príslušníka sa tento dlhodobý stres odzrkadľuje aj na jeho zdravotnom stave, jednak psychickými a jednak srdcovocievnymi chorobami. On osobne má problém s tlakom. Má vedomosť o tom, že aj ostatní príslušníci, hoci sú od neho mladší a majú len 40 rokov, už majú problém s krvným tlakom. Táto práca je podľa neho náročná, zažíva veci, ktoré nie sú bežné, hoci si to človek nechce pripustiť, vždy sa to napokon niekde odzrkadlí. Pri výjazdoch zažíva rôzne situácie, a potom sa s tým musí vnútorne vysporiadať. Po službe si musí oddýchnuť, musí si ľahnúť, nedá sa fungovať a na tú regeneráciu by bolo potrebné, aby zmenil aj priestor. Pre neho by regenerácia prichádzala do úvahy, ak by mohol vycestovať niekde do prírody, absolvovať turistiku a podobne. Pokiaľ slúži 24 hodín, čo už samo o sebe je dosť náročné vydržať 24 hodín bez akéhokoľvek odpočinku, následne tak príde domov, musí si oddýchnuť. Minimálne aspoň 3 – 4 hodiny si musí pospať, keď sa zobudí, príde rodina a nemá už ten priestor na to, aby mohol odísť a venovať sa tomu, čo chce. Ak by sa chcel venovať iba sebe, je to potom na úkor rodiny.
Žalobca uviedol, že ako mladý príslušník musel absolvovať rôzne športové podujatia a výcviky, a to malo dopad na to, že nebol doma. Aj v terajšej dobe, hoci je veliteľ čaty, musí sa preškoľovať, zúčastňovať školení, odborných výcvikov. Tieto môžu prebiehať aj v rámci smeny, no hlavne prebiehajú mimo smien, a práve je to o tom, že netrávi v práci len tú smenu, tých 24hod. v službe, ale aj následne mimo smeny počas týchto kurzov, školení, výcvikov. Hoci pracuje tak, že mu to vychádza raz týždenne 3 smeny a druhý týždeň 2 smeny, tento konkrétny týždeň pracuje na 3 smeny a okrem toho má ešte aj poradu veliteľov, čiže okrem toho, že 3 smeny trávi 24 hodín v práci, musí ešte ďalší deň absolvovať poradu veliteľov. Dostáva za to ďalší čas ako náhradné voľno. Je však paradox, že pokiaľ mu vznikne takýto voľný čas za nejaký kurz, školenie a podobne, v podstate mu ho zoberú, aby mu vykompenzovali čas, ktorý akože neodrobil, aj keď on ho reálne odrobil, keďže mu počítajú len tých odpracovaných 16 hodín, tým pádom mu vzniká mesačne len 160 odpracovaných hodín, no reálne má odrobených napr. 260hodín. Porovnávajú ich s dennými príslušníkmi a to je vlastne ten problém, čiže aby mal ten pracovný čas rovnaký ako denný pracovníci v hasičskom záchrannom zbore, tak mu náhradné voľno zoberú. Tento vysoký rozdiel v počte odpracovaných hodín vzniká najmä tým, že mu nočné služby ktoré odpracuje, nezapočítajú do pracovného času a tým oproti denným príslušníkom hasičského záchranného zboru vzniká veľký rozdiel v počte odpracovaných hodín. Ak si náhradné voľno nestihne vybrať do polroka, tak mu prepadne. Fungovanie smeny je nastavené tak, že musí mať 70% pokrytia, ak má niekto voľno alebo PN, už z tohto dôvodu nemôže si ďalší príslušník vybrať voľno. Ich je konkrétne 11 a vždy 7mi musia byť v práci. Plán služieb, ktorý sa vypracováva na začiatku mesiaca nezodpovedá aj reálne odpracovaným službám na konci mesiaca. Vždy sú ukrátení o tie hodiny, ktoré sa im nezapočítavajú, započíta sa im len 16, nie 24 hodín, takže to potom nezodpovedá reálne odpracovaným hodinám. Rozvrhnutie služieb, hoci je na začiatku mesiaca nastavené a slúži ako predloha, počas mesiaca sa mení, či už aj v dôsledku toho, že niektorý z príslušníkov je na PN alebo má dovolenku, preto sa to v priebehu týždňa upravuje. Vyčerpať dovolenku kedykoľvek potrebuje si nevie. Vzhľadom k tomu, že musí dodržať minimálny stav, bežne sa stáva, že hoci má nahlásenú dovolenku, no ochorie nejaký príslušník, nemôže čerpať túto dovolenku, hoci ju mal nahlásenú. V prípade, že sa jedná o takú dovolenku ako napr. zájazd, ktorý je už zaplatený, v tom prípade sa to musí už riešiť iným spôsobom. Rieši sa to tak, že sa z inej smeny musí preveliť príslušník.
Žalobca uviedol, že jeho priamy nadriadený je vedúci operatívno-technickej časti, čiže vedúci OPT a nad ním je už len okresný riaditeľ. Riešili túto situáciu aj s nimi, no žiadna zmena nenastala. Keďže je veliteľom čaty, boli aj jeho podriadení - príslušníci hasičského zboru, za ním, aby túto vec riešil. Keďže pracuje v inštitúcii, ktorá pracuje na princípe podriadenosti a nadriadenosti, má to určitý postup, čiže postupne sa to posúva, každý musí prísť za svojim nadriadeným a len ten to môže posunúť svojmu

nadriadenému. V tomto žalovanom období nepracoval na inej pozícii ani nemal nejakú inú brigádu, iné zamestnanie, nakoľko by to už nestíhal. Nedalo by sa to zvládnuť.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, vyjadreniami sporových strán, listinnými dôkazmi predloženými sporovými stranami a výsluchom žalobcu, na základe čoho zisti nasledovný skutkový a právny stav:

7. Žalobca je od 02.06.1995 príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom štátnu službu vykonáva v služobnom pomere podľa zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, aktuálne v hodnosti major, vo funkcii veliteľ čaty, na hasičskej stanici v Lučenci.
V žalovanom období od júla 2020 do mája 2023 odpracoval spolu 1.770,88 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej služobnej pohotovosti), ktoré neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času a jeho priemerný týždenný pracovný čas v tomto období predstavoval 49,79 hodín týždenne.
V období od júla 2020 do mája 2023 pracoval na zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti (od 01.01.2022 na zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín určenej služobnej pohotovosti), počas ktorej bol stále fyzicky prítomný na hasičskej stanici a pripravený na prípadný výjazd. Na pracovnú zmenu nadväzuje určená služobná pohotovosť, teda v rámci jednej zmeny je na pracovisku sústavne 24 hodín. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín. V mieste výkonu služobnej činnosti pracujú 3 zmeny, každá nastupuje do služby každý tretí deň, čo znamená že behom týždňa má žalobca 2 služby, niekedy až 3, čo predstavuje 48 až 72 hodín. Po 24 hodinovej zmene má žalobca dva dni voľna. Aj počas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti sa musí zdržiavať na pracovisku, byť ustrojený na vykonanie zásahu a pripravený opustiť pracovisku do jednej minúty od vyhlásenia pohotovosti. Ak je počas pohotovosti nariadený výkon služby, mení sa čas strávený v pohotovostnej službe na prácu nadčas, ale neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa žalobcovi, ani iným príslušníkom Hasičského a záchranného zboru nezapočítava do fondu pracovného času.
Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalobnom období (od 01.07.2020 do 31.05.2023), pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (výplatné pásky, dochádzkový systém,) konkrétne v rozsahu 1.770,88 hodín. Pretože žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, v podstate ktoré sám vyhotovil, (jeho služobný úrad) uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia.

8. Za obdobie júl 2020 až december 2020 u žalobcu predstavuje:
-fond pracovného času 1056 hodín;
-určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 290,45 hodín;
-nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 290,45 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2020 pripadá v priemere 26,29 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2020 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 51,22 hodín (1346,45 hodín : 26,29 týždňov).

V období júl 2020 až december 2020 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 262,45 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 28 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu by bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období nevykonával.

9. Za obdobie január 2021 až december 2021 u žalobcu predstavuje:
-fond pracovného času 1983,60 hodín;
-určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 621,64 hodín;
-nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 621,64 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,97 hodín (2605,24 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2021 až december 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 586,83 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 34,81 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Službobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období nevykonával.

10. Za obdobie január 2022 až december 2022 u žalobcu predstavuje:
-fond pracovného času 1950 hodín;
-určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 595,81 hodín;
-nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 5,55 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 601,36 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 48,93 hodín (2551,36 hodín : 52,14 týždňov).

V období január 2022 až december 2022 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 579,81 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 16 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Službobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 5,55 hodín.

11. Za obdobie január 2023 až máj 2023 u žalobcu predstavuje:
-fond pracovného času 800 hodín;
-určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 257,43 hodín;
-nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ spolu v rozsahu 257,43 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2023 pripadá v priemere 21,57 pracovných týždňov, čo potom v jeho prípade znamená, že za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,02 hodín (1057,43 hodín : 21,57 týždňov).

V období január 2023 až jún 2023 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 249,43 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 8 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Službobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období nevykonával.

13. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

14. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

15. Podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

16. Podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES (maximálny týždenný pracovný čas), členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

22. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

23. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

24. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Na základe nesporných skutkových tvrdení strán a na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je v plnom rozsahu dôvodná.

26. V prejednávanom spore bol predmetom konania nárok žalobcu ako hasiča na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku výkonu služby v rozsahu priemerného týždenného služobného času presahujúceho limit stanovený v článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v spornom období od júla 2020 do mája 2023, v dôsledku jej nesprávnej transpozície do zákona č. 315//2001 Z.z..

27. V prvom rade je potrebné konštatovať, že podľa čl.288 ods.3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľbu foriem a spôsobov transpozície ponecháva vnútroštátnym orgánom.
Smernica 2003/88/ES je uvedená v Zozname preberaných právne záväzných aktov Európskej únie, ktorý je prílohou č.4 zák.č.315/2001Z.z. o Hasičskom záchrannom zbore od 01.01.2006.
Podľa čl.29 smernice 2003/88/ES, táto smernica je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade, že si štát, ktorý je členom EU túto povinnosť nesplní, je právne zodpovedný za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Pre prípad, že zákonodarca túto povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc. Zásada priameho účinku smernice umožňuje žalobcovi, aby sa dovolal aplikácie nerešpektovanej smernice a následkov s tým spojených priamo pred orgánom verejnej moci, ktorým je súd, lebo v našom právnom poriadku nie je pri uplatňovaní náhrady škody a nemajetkovej ujmy iný orgán verejnej moci, ktorý by mal právomoc konať. Z uvedeného vyplýva, že súd má právomoc

vo veci konať a rozhodnúť, a teda námietka žalovaného o nedostatku právomoci, aj s poukazom na čl.1 Základných zásad Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu a tiež s poukazom na §3 ods.1 CSP, podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné veci súkromnoprávnej povahy, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány je nedôvodná, nakoľko spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva EÚ v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory.
Keďže smernica 2003/88/ES je určená členskému štátu – žalovanému, ktorý zároveň aj zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím smernice 2003/88/ ES do právneho poriadku je pasívne legitimovaný práve štát - žalovaný a z týchto dôvodov považoval súd aj námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie za nedôvodnú.

28. Na námietku miestnej nepríslušnosti vznesenú žalovaným súd neprihliadol, pretože dospel k záveru, že nie je dôvodná (§ 42 CSP). Na určenie miestnej príslušnosti súdu je rozhodujúce tvrdenie žalobcu ohľadne miesta, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody (nemajetkovej ujmy). V prejednávanom spore je to miesto výkonu služobnej pohotovosti žalobcu ako hasiča, na ktorom sa prejavilo porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Súd preto dospel k záveru, že v zmysle § 17 CSP ako aj § 19 písm. b) CSP je miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože škoda žalobcovi mala vzniknúť v mieste výkonu služby (okres Lučenec), pričom okres Lučenec patrí do územnej pôsobnosti súdu, z čoho vyplýva, že sídlo zástupcu žalovaného nie je na určenie miestnej príslušnosti súdu právne relevantnou skutočnosťou.

29. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil súd aj námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia pôsobnosti smernice 2003/88/ES zo strany žalobcu, keď mal žalovaný za to, že sa smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, a teda rozhodnutie Súdneho dvora C 429/09 ktoré sa týka „mestského hasiča“ nie je možné považovať za smerodajné.
Súd aj napriek vyššie uvedenej obrane žalovaného dospel k záveru, že smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na žalobcu ako hasiča. Súd popri znení smernice 2003/88/ES pri rozhodovaní vychádzal aj z príslušnej judikatúry súdneho dvora, pretože je povinný plne uplatňovať výklad práva únie, ktorý podal súdny dvor (rozsudok C-261/21 zo dňa 07.07.2022). Obrana žalovaného je založená na všeobecnej polemike bez dopadu na záväznosť rozhodnutí súdneho dvora, od ktorých niet dôvod (ani možnosť) sa odchýliť vzhľadom na obdobné skutkové okolnosti prípadu.
Súdny dvor rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor tiež rozhodol, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám ; na účely smernice 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na účely charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia smernice 2003/88/ ES (porovnaj rozhodnutia C-397/01 až C-403/01 vo veci Pfeiffer, body 52 a 55, C-429/09 vo veci Fuß, bod 27 až 30, C-518/15 vo veci Matzak).
Vzhľadom na vyššie uvedené je nedôvodná námietka žalovaného o tom, že smernica 2003/88/ ES sa nevzťahuje na žalobcu ako hasiča a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuß, body 33 až 35).

Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuß, body 35 a 52).
Súdny dvor tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27).
Osobitne v prípade hasičov súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuß, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg).
Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ ES je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.).

30. Súd dospel k záveru, že cieľ článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý (naplnený).
Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Žalovaný prebral smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z.
Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.
Podľa § 85 ods. 2 prvá veta zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.
Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne; nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.
Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.
Z vyššie uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť hasiča bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v obidvoch prípadoch ide o výkon štátnej služby hasiča, služobná pohotovosť hasiča sa nezapočítava do služobného času hasiča.
Podľa článku 2 body 1 a 2 smernice 2003/88/ES však pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a (alebo) praxou a naproti tomu čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom, z čoho možno vyvodiť, že čas určenej služobnej pohotovosti hasiča má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku.
Zákon č. 315/2001 Z. z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času hasiča vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Uvedený záver vyplynul aj z vykonaného dokazovania, podľa ktorého žalobca po zohľadnení času určenej služobnej pohotovosti odpracoval v spornom období priemerne viac ako 48 hodín týždenne. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici.

31. Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času vyplýva aj z aktuálnej judikatúry súdneho dvora, podľa ktorej ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon

práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (pozri rozsudky C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Tento záver sa vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaného sporu plne vzťahuje aj na žalobcu.

32. Žalovaný podľa názoru súdu nesprávne argumentuje, že článok 17 ods. 1 smernice 2003/88/ES umožňuje odklon od článku 6 smernice 2003/88/ES v prípade hasičov, pretože tento článok sa na hasičov nevzťahuje (vzťahuje sa len na a/ vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b/ rodinných pracovníkov alebo c/ pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách). Pracovníkov protipožiarnej služby a služby civilnej ochrany, na ktorých poukazuje žalovaný, sa týka článok 17 ods. 3 smernice 2003/88/ES, ktorý však na druhej strane neumožňuje odklon od článku 6 smernice 2003/88/ES (len odklon od článkov 3, 4, 5, 8 a 16 smernice 2003/88/ES).

33. Rovnako ani argumentácia žalovaného, že pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, môže žalobca počas služobnej pohotovosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, má vymedzený priestor na odpočinok (spánok) a nevyžaduje sa jeho aktívna činnosť, nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti neobstojí, pretože žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. Žalobca je teda oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je prakticky vylúčená a právo na odpočinok žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované.
Žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života, preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, venovať sa svojím záľubám, rodine, resp. aj vykonávaniu aktivít, ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania. Práca žalobcu je vysoko zodpovedná, riziková, náročná a nenahraditeľná. Práca žalobcu ako hasiča je náročná, riziková, nezameniteľná a veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti okrem požiarov zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných pohromách, úniku nebezpečných látok a množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach. Preto je nevyhnutná potreba odpočinku žalobcu ako hasiča, regenerácia, súkromie a rodinný život, do ktorej bolo porušením práva únie v prípade žalobcu zasiahnuté.

34. Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Posúdenie, či tieto podmienky boli naplnené je na rozhodnutí toho ktorého vnútroštátneho súdu.

35. Súd konštatuje, že v prejednávanej veci čl. 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, pričom je zrejmé, že cieľ článku 2 a 6 písm. b) smernice 2003/88/ES (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý (naplnený). Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora ide o dostatočne závažné porušenie práva únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti.

36. Na základe skutočností vyššie uvedených dospel súd k záveru, že základ nároku žalobcu je tak daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na

vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

37. V príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Navyše je potrebné zdôrazniť, že tento stav porušujúci právo Európskej únie je dlhodobý a žalovaný ani len nevyvíja snahu k riešeniu daného problému.

38. Argumentácia žalovaného, že medzi porušením práva únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť, pretože žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv a nepožiadal ho o náhradu škody (t.j. nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody), rovnako nie je podľa súdu dôvodná. Na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra súdneho dvora (C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z toho dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo únie a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovník sa má považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať. Vzhľadom na toto slabšie postavenie môže byť totiž takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Okrem toho treba zdôrazniť, že v takej veci ako vo veci samej, ktorá sa týka porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia, by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržovanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržovania. Vyžadovanie takejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržovanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržovanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Za týchto podmienok treba dospieť k záveru, že nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že jeho zamestnávateľ porušil práva priznané článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi.
Na druhej strane však pre úplnosť súd dodáva, že z výsluchu žalobcu vyplynula jeho snaha tento problém riešiť, avšak v dôsledku vzťahu nadriadenosti a podriadenosti má možnosť svoje požiadavky predkladať len priamemu nadriadenému, čo aj urobil, avšak bez konkrétneho výsledku.

39. Súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalobca preukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v žalovanom období od júla 2020 do mája 2023 odpracoval 1.770,88 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej služobnej pohotovosti), ktoré neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času, keď priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v tomto období predstavoval 49,79 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil.

Zásah do osobnosti žalobcu bol tak spôsobený jednak skutočnosťou, že u žalobcu v rozhodnom období opakovane dochádzalo k prekročeniu limitu 48-hodinového služobného času a jednak skutočnosťou, že žiadna z odpracovaných 1.770,88 hodín v žalovanom období júla 2020 do mája 2023 nebola v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 2 bod 1 smernice 2003/88/ES započítaná do pracovného času žalobcu.
Nie je preto dôvodný argument žalovaného, že vznik nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy len v prípade hodín služobnej pohotovosti, ktoré presiahnu hranicu 48 hodín týždenne. Základom sporu totiž nie je vzťah žalobcu a žalovaného zamestnávateľa, ale vzťah zodpovednosti žalovaného za nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla v dôsledku nesprávnej transpozície smernice o 48-hodinovom pracovnom čase. Práve táto skutočnosť je príčinou, pre ktorú zamestnávateľ žalobcu, vykladá zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v neprospech žalobcu tak, že odslúžená služobná pohotovosť nie je vykazovaná ako odpracovaný čas. Preto z hľadiska formálne vykazovaného počtu odpracovaných hodín nedochádza k prekročeniu 48-hodinového týždenného pracovného času a služobná pohotovosť sa síce započítava do štátnej služby, ale nie je započítaná do služobného pracovného času.

40. Podľa názoru súdu boli splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v konkrétnej sume. Smernica 2003/88/ES neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a jednak definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.
Náš právny poriadok nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože podľa tejto úpravy štát v zásade zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky . Vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka).

41. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Uvedené prostriedky nápravy podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto nemožno vylúčiť možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti nie je jediným príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

42. Pokiaľ si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny, nakoľko žalobca aj svojou výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať svojej rodine, rozvoju priateľských vzťahov, psychickej a fyzickej relaxácii. Súd zdôrazňuje, že žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva Zákon o hasičskom a záchrannom zbore ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Takto stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody súd

považoval za primeraný charakteru a spôsobu akým k zásahu došlo ako aj k následnom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca.

43. Súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie ako aj odvolacích súdov, ktorá je v jednotlivých prípadoch vyčíslenia nemajetkovej ujmy rozličná, keď niektoré rozhodnutia sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy odvodenej od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času a niektoré vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bola v rozhodnom období nad rozsah 48 hodín. A niektoré súdy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú len na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet opracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Súd si však osvojil pri rozhodnutí vo veci spôsob výpočtu náhrady škody ako nemajetkovej ujmy uvedenej v žalobe, považoval ho za primeraný aj s poukazom na zásah do jeho rodinného života, jeho súkromia a mal za to, že vypočítaná suma zodpovedá odmene, ktorú by žalobca dosiahol, pokiaľ by sa pohotovosť započítavala do fondu pracovného času. Súd je toho názoru, že žalobca si výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom najbližšie vypočítateľným v zmysle ustanovení Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Reálne teda vyčíslil sadzbu za služobnú pohotovosť, ktorú v žalovanom období vykonával a ktorá mu nebola vyplatená. Súd sa s takýmto vyčíslením stotožnil, nakoľko mal za to, že uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku konštatovaného porušenia práva. Jej výpočet je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je sumou neprimerane vysokou za obdobie, po ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu. Vzniknutú ujmu by vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaniu podľa názoru súdu za závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste žalobcu v jeho postavení.
Súd je toho názoru, že uvedená výška priznanej nemajetkovej ujmy je právne udržateľná aj vzhľadom na komparáciu v obdobných prípadoch, a teda výška nemajetkovej ujmy je porovnateľná aj s rozhodnutiami iných súdov v obdobných veciach. V tejto súvislosti súd poukazuje na nasledovné rozhodnutia:
17Co/16/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 13C/17/2021, priznaná suma 5160,35 EUR
14Co/36/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 12C/15/2021, priznaná suma 6167,21 EUR
16Co/46/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 19C/14/2021, priznaná suma 5520,77 EUR
11Co/48/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 10C/15/2021, priznaná suma 5642,41 EUR
11Co/53/2022 v spojení s rozsudkom OS BB sp. zn. 18C/38/2022, priznaná suma 6404,56 EUR
11Co/66/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/3/2023, priznaná suma 5279,95 EUR
11Co/67/2022 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 7C/4/2023, priznaná suma 5334,42 EUR
11Co/78/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/7/2023, priznaná suma 6435,23 EUR
14Co/88/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 16C/6/2023, priznaná suma 6265,33 EUR
14Co/65/2023 v spojení s rozsudkom OS ZV sp. zn. 17C/16/2021, priznaná suma 6506,40 EUR
Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný (v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti). V každom prípade však prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávané v týchto prípadoch, resp. v prípadoch obetí trestných činov. Ustanovenia o ochrane osobnosti boli aplikované len na základe analógie ako podklad pre určenie výšky nemajetkovej ujmy žalobcu, kým predpoklady zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu (nemajetkovú ujmu) boli aplikované na základe judikatúry súdneho dvora.

44. V závere k námietke premlčania vznesenej žalovaným súd uvádza, že ju vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko nerešpektovaním smernice vznikla žalobcovi ujma, ktorú je potrebné analogicky posúdiť podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Keďže ide o právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré je právom majetkovej povahy, premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby.
K ujme na právach žalobcu dochádzalo každým kalendárnym mesiacom za žalované obdobie tým, že nebol dodržaný limit pracovného času podľa Čl. 6 písm. b/ smernice, pričom toto porušovanie Smernice nebolo kompenzované v jeho služobnom plate za každý príslušný mesiac. Služobný plat hasičov je splatný 10. dňom mesiaca za predchádzajúci mesiac. Ak by táto ujma utrpená v daný mesiac bola kompenzovaná v jeho služobnom plate za daný mesiac, škoda by bola takto nahradená a nebolo by potrebné domáhať sa jej v tomto súdnom konaní. Súd ustálil začiatok plynutia premlčacej doby na dátum

splatnosti mzdy žalobcu, pretože tento okamih sa viaže na moment vzniku nemajetkovej ujmy. Žalobca si nárok uplatnil počnúc splatnosťou mzdy za mesiac júl 2020, ktorá bola splatná 10.08.2020. Žaloba bola súdu doručená dňa 08.08.2023, preto nárok žalobcu uplatnený v konaní nie je premlčaným v trojročnej premlčacej dobe. Na podporu záverov o dĺžke a plynutí premlčacej doby ohľadne peňažného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd poukazuje napríklad na uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, či rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012 uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov č. 4/2014 pod č. R 58/2014.

45. Pre úplnosť súd záverom dodáva, že sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného o uplatnení mzdového nároku zo strany žalobcu namiesto nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V prejednávanom spore nejde o mzdový nárok a žalobca ani len netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda (plat). Len zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno automaticky vyvodiť, že predmetom sporu je v podstate mzdový nárok žalobcu. Žalobca naopak niekoľko krát v priebehu konania zdôraznil, že predmetom jeho nároku je práve nemajetková ujma, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia unijného práva žalovaným – Slovenskou republikou ako členským štátom EÚ, a to nesprávnou transpozíciou smernice ohľadne 48-hodinového pracovného času a neuplatňuje si mzdový nárok.

46. Vzhľadom na vyššie uvedené zdôvodnenie rozhodnutia, súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel, pričom na základe žiadosti žalovaného určil lehotu na plnenie v rozsahu 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 druhá veta CSP). Predĺženie paričnej lehoty je indikované predovšetkým objektívnou nemožnosťou splniť súdom uloženú povinnosť v lehote 3 dní. Súdu je nie len zo zdôvodnenia žalovaného, ale aj z vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že v prípade uloženia povinnosti štátu, štátnym orgánom, resp. iným subjektom napojeným na štátnu pokladnicu, je pre takéto povinné subjekty z objektívnych dôvodov nemožné splniť súdom uloženú povinnosť v tak krátkej lehote, akou sú 3 dni. Vychádzajúc aj z dôvodovej správy zákonodarcu k § 232 CSP, v ktorej sa okrem iného uvádza, že navrhovateľ koncepčne prepracoval inštitút paričnej lehoty tak, aby plne vyhovoval právnej praxi a umožnil súdom predĺžiť štandardnú paričnú lehotu troch dní predovšetkým pre štátne orgány, ktoré z objektívnych dôvodov nie sú schopné splniť súdom uloženú povinnosť v lehote troch dní, je na mieste práve v tomto konkrétnom prípade, kedy je povinným subjektom práve štát, aplikovať uvedené ustanovenie zákona (§ 232 ods.3 CSP). Jeho zmyslom je nevystavovať povinný subjekt možnému výkonu rozhodnutia a tým navyšovaniu ďalších trov konania, ak takýto povinný subjekt je ochotný plniť súdom uloženú povinnosť, má dostatok finančných prostriedkov na plnenie, ale z objektívnych dôvodov (napr. organizačno-personálnych) nie je schopný finančný záväzok v zmysle rozhodnutia súdu zrealizovať v štandardnej paričnej lehote troch dní. Na druhej strane je súd toho názoru, že lehota 15 dní, ktorú súd žalovanému stanovil, nie je neprimerane dlhá, a teda jej predĺžením nie je neprimerane zasahované do práv žalobcu ako úspešnej strany v konaní, ani nie je porušením rovnosti strán.

47. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
Nakoľko žalobca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal mu súd proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %).
O samotnej výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 362 CSP).
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP). Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe

autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.
Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.
Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP)
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v zmení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 ods. 1, § 376 CMP).